

krásky slovenska

ROČNÍK XLVI

4/69

KČS 4,—

ROK 1968

V ČESKOSLOVENSKOM

HOROLEZECTVE

IVAN KLUVÁNEK

Rok 1968 priniesol ďalší rozvoj činnosti československých horolezcov v zahraničných veľhorách. Prejavili sa praktické výsledky medzinárodných stykov, nadviazaných v posledných rokoch. Úspechy našich horolezcov, ako aj aktívna činnosť v medzinárodnej horolezeckej organizácii UIAA, zvýšili autoritu československého horolezectva v medzinárodnom meradle. Zraz mládeže UIAA, ktorý bol v roku 1968 usporiadaný v Československu, bol dobrou propagáciou nášho horolezectva. Zúčastnilo sa ho 47 zahraničných delegátov zo 14 krajín. Slovenský horolezecký zväz IAMES usporiadal v auguste 1968 tradičný jamesácky 44. horolezecký týždeň, na ktorom sa okrem domácich zúčastnilo aj 29 pozvaných zahraničných hostí zo 7 európskych štátov (KS č. 11/1968).

Za sympatický úkaz, svedčiaci o podnikavosti a organizačných schopnostiach našich oddielov treba považovať realizáciu oddielových expedícií do mimoeurópskych horstiev. Tieto sa organizujú samostatne alebo s čiastočnou finančnou a organizačnou pomocou horolezeckých zväzov. Pomerne vysoké finančné náklady týchto expedícií sa podarilo uhradiť vďaka porozumeniu a pomoci zo strany výrobných závodov a organizácií priamymi finančnými príspevkami, alebo poskytnutím určitých výrobkov potrebných pre expedíciu. Spolupráca expedícií s výrobcami športového výstroja, potravinárskych výrobkov sa často uskutočňovala aj formou propagácie a ich vyskúšania v sťažených podmienkach.

Takým spôsobom zorganizovali žilinskí horolezci úspešnú deväťčlennú expedíciu na Pamír, ktorej vedúcim bol Slavomír Chmela. Účastníci expedície uskutočnili prvovýstup na Bezmenný štít (4500 m), Pik Granit (5300 m) a novou výstupovou cestou dosiahli Pik Ol'ga (5600 m). Ďalej vystúpili na Pik Ščerbakova (5100 m), Pik Pravda (6400 m) a Pik Rossija (6800 m). Pokus o výstup na najvyšší vrchol Pamíru Pik Komunizma (7495 m) sa pre zhoršenie počasia a časové obmedzenie výpravy nepodaril (KS č. 1/1969).

Na Špicbergoch, ďaleko za polárnym kruhom boli temer súčasne dve československé horolezecké expedície. Šesťčlenná expedícia z Teplíc v Če-

Walliské Alpy
Foto Ivan Kluvánek

chách, vedená Milošom Matrasom, absolvovala prechod hrebeňa Západných Špicbergov, ktorý má celkovú dĺžku 250 km. Okrem iných výstupov má výprava na konte aj 9 prvovýstupov. Ďalšiu päťčlennú expedíciu na Špicbergy, vedenú Františkom Paštom, si zorganizovali v Hradci Královom. Operovala v oblasti medzi Billefjordom a Anstfjordom (Dicksonland) a v okolí Newtontoppenu. Jej členovia uskutočnili 40 výstupov na 32 vrcholov, z toho 13 prvovýstupov.

Na 22 ústredne organizovaných výpravách sa zúčastnilo celkovo 218 horolezcov. Podľa približných odhadov ešte vyšší počet horolezcov dal prednosť individuálnym formám návštevy, najmä alpských krajín. Jednotlivci a menšie skupinky sa potom často pripájali k organizovaným výpravám a vytvárali výkonnostne silné kolektívy, schopné v prípade potreby vzájomne si vypomáhať. Športové výsledky, dosiahnuté československými horolezcami v európskych horstvách boli dosť ovplyvnené nepriaznivým počasím a inými pohromami.

Najväčšiu pozornosť vzbudil výstup V. Kanyara, O. Blechu, I. Bortela a I. Diešku severovýchodnou

stenou Grandes Jorasses cez tzv. Rubáš, ktorý absolvovali za tri dni. Výstup je považovaný za 1. letný priestup stenou, pretože túto preliezli iba v zime 1968 francúzski horolezci. R. Desmaison a J. Flématty. P. Desailoud, ktorý sólový výstupom zdolal iba ľadovú časť steny, nedosiahol vrchol ani hrebeň, ale tou istou cestou zostúpil zlanovaním. Predchádzajúci výstup B. Trivelliniho bol označený v alpských horolezeckých kruhoch za problematický a nepreukázateľný (KS č. 12/68).

Nie menšiu pozornosť si zaslúži jediný priestup severnou stenou Eigeru v tejto sezóne, ktorý sa podaril československému horolezcovi O. Gultovi a jeho nemeckému kolegovi H. Rostovi.

Na úspechoch sezóny 1968 leží tiež tragického nešťastia dvoch vynikajúcich československých horolezcov Ing. Vladimíra Mlčoucha z Prahy a Petra Jánoša z Ostravy, ktorí zahynuli pri výstupe na Mont Blanc tzv. Veľkým pilierom Anjelov (KS č. 11/1968).

Vzhľadom k veľkému počtu výstupov sa v ďalšom zameriame iba na najvýznamnejšie výstupy, ktoré dosiahli československí horolezci v sezóne 1968 v zahraničných veľhorách.

Skupina Mont Blanc

Aiguille de Bionassay – severná stena: O. Blecha – V. Kanyar, P. Přerost – K. Cídl – A. Cídl.

Aiguille du Plan – severná stena: O. Blecha – M. Doubek – V. Kanyar, I. československý priestup.

Aiguille de Triolet – severná stena: P. Dieška – R. Mock, P. Jánoš – V. Mlčouch.

Les Courtes – severná stena: P. Dieška – R. Mock, I. československý priestup.

Petit Dru – Bonattiho pilier: Ľ. Záhoranský – Š. Daňko.

Mont Blanc – východná stena, ostroha Brenvy, Majorova cesta: J. Holec – L. Starčala, J. Weinicziller – M. Krišák, J. Kývala – M. Orolín, J. Bendík – I. Goll.

Aiguille Verte – severná stena: P. Přerost – K. Cídl – A. Cídl.

Tour Ronde – severná stena: J. Holec – L. Starčala, M. Franěk – P. Pochylý, J. Kývala – M. Orolín, J. Bendík – I. Goll.

Aiguille du Midi – južná stena, Rébuffatova cesta: J. Holec – L. Starčala a ďalší.

Aiguille du Midi – južná stena, Kozmický pilier: J. Holec – L. Starčala, Ľ. Záhoranský – Š. Daňko.

Grand Capucin – východná stena: M. Černý – M. Franěk, N. Vacík – K. Volena, J. Kývala – M. Orolín, P. Pochylý – J. Zrůst, diretissima, L. Starčala – J. Holec, Ľ. Záhoranský – Š. Daňko.

Aiguille Noire de Peuterey – západná stena, Rattiho cesta: J. Kývala – M. Orolín.

Walliské Alpy

Matterhorn – Zmutský hrebeň

Vysoké Tatry

Fuscherkarkopf – severná stena: Ľ. Trautenberg – P. Heim, A. Srovnal – O. Srovnal – L. Lehar, I. Klavánek – I. Hrušková.

Grossglockner – Palaviciniho žľab: Ľ. Trautenberg – P. Heim, A. Srovnal – O. Srovnal – L. Lehar.

Dolomity

Cima Piccola – Žltá hrana: J. Kozel – J. Rada.

Torre di Valgrande – Záp. stena: J. Uher – A. Malák, L. Páleníček – I. Varmuža, T. Melichar – M. Machovič.

Guglia Rudatis – Juhových. hrana: M. Albrecht – L. Veselý – D. Albrechtová, J. Uher – A. Malák.

Torre Trieste – Záp. hrana: M. Albrecht – L. Veselý.

Torre Venezia – J. stena: M. Albrecht – L. Veselý.

Crozzon di Brenta – severovýchodný pilier: M. Albrecht – L. Veselý, T. Melichar – M. Machovič.

Guglia di Brenta – juhovýchodná hrana: J. Rada – J. Kozel.

Guglia di Brenta – juhozápadná hrana: B. Svatoš – F. Kroupa, R. Vaniček – I. Varmuža, P. Přerost – K. Cídl – A. Cídl.

Júlske Alpy

Triglav – severná stena, Čopov pilier: F. Ledvinka – T. Hála.

Jalovec – Comiciho hrana: F. Ledvinka – J. Mašek.

Jalovec – severná stena, Hornova cesta: P. Pavel – J. Vavro, J. Surmík – E. Horváthová.

Durmitor

Obla Glava, severná stena: M. Turek – R. Gregorová, F. Kovařík – R. Widla.

Obla Glava, severovýchodná stena: M. Turek – Z. Caisberger.

Tereziin Bogaz, severozápadná stena, diretissima, prvovýstup: M. Turek – E. Gregorová, Z. Caisberger – M. Hutýrová.

Tereziin Bogaz, severozápadná stena, pravá polovica, prvovýstup: F. Kovařík – R. Widla, A. Almássy – J. Almássyová.

Kaukaz – oblasť Gvandra

Kirpič (3802 m) – západná stena, prvovýstup: F. Grunt – K. Plechač – E. Kolínko.

Pik Družba (3550 m) – hrebeňom, dosiaľ nedostúpený a nepomenovaný vrchol v bočnom kaukazskom hrebeni: J. Němec – V. Lidák – Z. Bartoš.

Dalar (3979 m) severozápadná stena: Z. Veverka – V. Kováč – L. Chudík.

Dalar – severových. pilier: F. Grunt – K. Plechač. Dalar – južný hrebeň: V. Lidák – Z. Bartoš.

Centrálny Dolomit (3760 m) južná stena: K. Plechač – J. Němec, E. Kolínko – F. Grunt, Z. Veverka – V. Kováč – L. Chudík.